

На састанку у Питсбургу (трећем за мање од годину дана), непосредно после почетка генералне скупштине УН и политичког говора председника САД Барака Обаме, где је јасно ставио свима до знања да је и за Америку званично време униполарног света прошлост, озваничена је група Г20 (САД, Кина, Јапан, Немачка, Енглеска, Француска, Русија, Италија, Шпанија, Индија, Бразил, Канада, Индонезија, Мексико, Саудиска Арабија, Јужна Кореја, Турска, Јужна Африка, Аустралија, Аргентина и Европска Унија) и постигнута апсолутна сагласност да у будуће она уместо досадашње Г8 води контролу међународних привредно-финансијских токова. Тиме је потврђена легитимност статуса ове ново-установљене групе која има задатак постављања нове глобалне економске архитектуре потребне за 21 век. На тај начин биће повећана ефикасност и обезбеђен континуирани раст глобалне привреде предвођене групом која остварује 90% светске производње и у којој се даје примат производњи над финансијама. Средишње место за будуће најбитније економско-финансијске одлуке биће ММФ са прерасподељеном моћи одлучивања у корист нових брзо нарастајућих економија и економија у успону. Први конкретан помак биће учињен уступањем 5% управљачких права у корист досадашњих мање развијених земаља попут Кине и других и то уствари представља кључ успеха целог скупа. Ово ће се десити пре свега смањењем удела у управљању који сада имају земље Европе. Повећање новчаних средстава фонда за више од 500 милијарди долара омогућиће да се преузета обавеза за помоћ нарочито афричким земљама убрза и повећа. Претпостављам да ни Србија у новој расподели помоћи неће бити заобиђена... За оцену деловања ММФ-а у будућности биће важнији конкретни резултати од декларација, а опоравак у новим условима биће тежак, иако га свет нестрпљиво ишчекује. Неколико основних корака ка постизању циљева су:

- Да се Америка позабави својим дуговима и да штедњом у примереном року успостави баланс својих финансија, а да Кина почне масовније своју робу да продаје на сопственом тржишту (што је она успешно учинила применом 6 мера економске политике које су јој омогућиле да и у овој години постигне раст од око 8%).

- Да се настави са државним подстицајима привредама, како би се на краћи рок одржао почетни успех у њиховом оживљавању. Свесни су да је у дужем року и даље све неизвесно, јер није направљен никакав стварни помак у структуралној промени економија, већ је опоравак постигнут пре свега упумпавањем новаца и психолошко-пропагандним акцијама.

- Чињеница да и даље међу учесницима самита постоје знатне разлике у начину спровођења финансијских реформи чиме се не доприноси заједничком деловању. Како би се ово донекле довело у склад даће се право Одбору за финансијску стабилност да надгледа заједнички договорене стандарде за сваку земљу у финансијском пословању. Чланице одбора биће све земље из Групе Г20 и у њиховом раду учествоваће и министри финансија, директори централних банака и регулатори у свим земљама које именују чланови Г20 групе.

- На кратак рок сви који су у принципу против протекционизма желе да своје програме опоравка примене до краја, а да потом заживе нови принципи глобалне размене. Ово показује да тренутно не постоји општи глобални план сигурног изласка из кризе.

По речима Штарус Кана, директора ММФ-а, јачање фонда треба да му обезбеди способност да буде непристрасан, искрен и независтан чинилац у сузбијању ризика у глобалној економији и међународном финансијском систему. Он је тиме најбоље објаснио да то до сада ММФ није био и сигурно можемо претпоставити на чију штету. Зато је кинески заменик министра иностраних послова изјавио да је најважнија порука са скупа да се променила структура управљања и доношења одлука као и да те процедуре морају бити у складу са стварношћу светске економије данас.

У новембру месецу биће одржани први састанци ММФ-а и Одбора за финансијску стабилност на којима ће се детаљније договорити о конкретној координираној стратегији решавања и времену и врсти мера и њихове примене по земљама и регионима. Лидери су се на скупу сложили да би превремено објављивање стратегије изласка из кризе могло угрозити слабаши опоравак већине привреда.

Кад председник Обама јасно и на најзначајнијем месту светске политике УН, изјави да је свет мултиполаран, а новинар уз то још и главни уредник спољно-политичке рубрике нашег најутуцајнијег листа „Политика“ Слободан Самарџија тек посумња да је то тако и напише: „Монополском свету се, по свему судећи, ближи крај“, човек једноставно мора да се запита шта или ко га спречава да види оно што је и голим оком видљиво сваком ко бар редовно прати штампу? Свет се променио још пре више од годину дана када су четири светске демографски, војно, економски, просторно и ресурсима најбогатије земље БРИК решиле да повуку свет путем нових бољих и дугорочно гледано ефикаснијим путем. Не верујем да је по среди незнање, јер и сам дуго година пратим писање господина Самарџије и сигуран сам у његово одлично познавање глобалних прилика. Да ли неко нашем најутуцајнијем листу треба да да сигнал када може да напише истину коју сви виде? И не само ову. Глобалном економијом дувају неки сасвим нови свежи ветрови.

Прерасподела светског економског простора

Пише: Милан Пурић

понедељак, 28 септембар 2009 14:51

Када ће и глобалном медијском сценом, (не)зна се.